

**TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO
TẠI ĐÀ NẴNG**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**

Bản án số: 139/2018/HC-PT
Ngày 28/9/2018
*V/v "Khiếu kiện quyết định hành
chính, hành vi hành chính về
lĩnh vực người có công với cách
mạng"*

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI ĐÀ NẴNG

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên tòa: Ông Trần Minh Tuấn

Các Thẩm phán: Ông Võ Ngọc Thông

Ông Nguyễn Cường.

- Thư ký phiên tòa: Bà Nguyễn Thị Phương Liên - Thư ký Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng tham gia phiên tòa: Ông Đặng Thọ Định - Kiểm sát viên.

Ngày 28 Tháng 9 năm 2018, tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Nam, Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng xét xử phúc thẩm công khai vụ án Hành chính thụ lý số: 180/2018/TLPT-HC ngày 02/7/2018 về việc *"Khiếu kiện quyết định hành chính, hành vi hành chính về lĩnh vực người có công với cách mạng"*.

Do Bản án hành chính sơ thẩm số 17/2018/HC-ST ngày 15 tháng 5 năm 2018 của Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Nam có kháng cáo của người bị kiện UBND xã T, huyện P, tỉnh Quảng Nam và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Dương Văn M; có Quyết định kháng nghị phúc thẩm số 03/QĐ-VKS-HC ngày 29/5/2018 của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Nam.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số 180/2018/QĐ-PT ngày 11/9/2018 giữa các đương sự:

1. Người khởi kiện: Bà Dương Thị Khánh N, sinh năm 1970; Địa chỉ: Thôn A, xã T, huyện P, tỉnh Quảng Nam. Có mặt.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người khởi kiện: Luật sư

Phạm Xuân L - Cộng tác viên Trung tâm Trợ giúp pháp lý Nhà nước tỉnh Quảng Nam; Địa chỉ: tỉnh Quảng Nam. Có mặt.

2. Người bị kiện:

2.1. UBND xã T, huyện P, tỉnh Quảng Nam. Vắng mặt.

2.2. Chủ tịch UBND xã T, huyện P, tỉnh Quảng Nam;

Người đại diện theo ủy quyền: Ông **Lê Văn B**, chức vụ: Phó Chủ tịch (theo văn bản ủy quyền ngày 24/01/2018). Có mặt.

Người bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp cho UBND xã T: Ông **Nguyễn C** - Công chức tư pháp của UBND xã T. Có mặt.

Địa chỉ: Xã T, huyện P, tỉnh Quảng Nam.

2.3. UBND huyện P, tỉnh Quảng Nam. Vắng mặt.

2.4. Chủ tịch UBND huyện P, tỉnh Quảng Nam.

Người đại diện theo ủy quyền: Ông **Lê Văn N**, chức vụ: Phó Chủ tịch (theo văn bản ủy quyền số 08/GUQ-UBND ngày 03/01/2018). Có đơn xin xét xử vắng mặt.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp: Ông **Lê Thanh L**, chức vụ: Trưởng phòng Lao động – Thương binh và xã hội huyện P.

Địa chỉ: huyện P, tỉnh Quảng Nam. Có đơn xin xét xử vắng mặt.

3. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Ông **Dương Văn M**, sinh năm 1954; Địa chỉ: xã T, huyện P, tỉnh Quảng Nam. Có mặt.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo đơn khởi kiện, lời trình bày tại phiên đối thoại cũng như tại phiên tòa của người khởi kiện bà Dương Thị Khánh N như sau:

Bà là cháu duy nhất gọi Liệt sĩ Dương N là bác ruột và gọi Bà mẹ Việt Nam Anh hùng (VNAH) Nguyễn Thị C là bà nội. Trước đây, ông Dương Văn M là chú họ của bà tự ý khai nhận việc thờ cúng Liệt sĩ Dương N và Bà mẹ VNAH Nguyễn Thị C nhưng không thông qua ý kiến của bà. Sau khi bà yêu cầu ông M chuyển chế độ thờ cúng lại cho bà, nhưng ông M không đồng ý, nên bà đã làm đơn yêu cầu và được Ủy ban nhân dân (UBND) xã T giải quyết: Công nhận bà là người được quyền thờ cúng Liệt sĩ và Bà mẹ VNAH, được hưởng các chế độ theo quy định vì là cháu ruột còn lại duy nhất (*Thông báo số 271/TB-UBND ngày 04/7/2014 của UBND xã T*). Đến năm 2016, do UBND xã T dừng mọi chế độ liên quan đến việc thờ cúng nên bà có làm đơn khiếu nại. Chủ tịch UBND xã T ra Quyết định 118/QĐ-UBND ngày 08/7/2016 không chấp nhận nội dung khiếu nại của bà với lý do: Không chấp nhận bà là người thờ cúng Liệt sĩ Dương N và Bà mẹ VNAH Nguyễn Thị C. Sau đó bà khiếu nại lần hai thì Chủ tịch UBND huyện P ra Quyết định 3141/QĐ-UBND ngày 12/6/2017 không chấp

nhận khiếu nại của bà.

Do đó, bà khởi kiện yêu cầu Tòa án giải quyết: Hủy Quyết định số 118/QĐ-UBND ngày 08/7/2016 của Chủ tịch UBND xã T; hủy Quyết định số 3141/QĐ-UBND ngày 12/6/2017 của Chủ tịch UBND huyện P và buộc UBND xã T và UBND huyện P lập thủ tục chuyển hồ sơ thờ cúng Liệt sĩ Dương N và Mẹ VNAH Nguyễn Thị C mà ông Dương Văn M đã được xác lập sang tên cho bà là người được hưởng và thờ cúng theo quy định của pháp luật.

Theo văn bản số 74/UBND-LĐTĐXH ngày 23/01/2018 của UBND huyện P và lời trình bày tại phiên đối thoại của người đại diện theo ủy quyền và người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người bị kiện UBND huyện P, Chủ tịch UBND huyện P, như sau:

UBND huyện đã mời Tộc Dương làm việc đối với yêu cầu của bà Dương Thị Khánh N nhưng Tộc Dương không đồng ý việc chuyển thủ tục thờ cúng cho bà Dương Thị Khánh N. Hiện nay các bên đang tranh chấp nên huyện đã giữ lại toàn bộ số tiền chi trả theo chế độ để chờ kết quả giải quyết của Tòa án. Ngoài ra, việc Chủ tịch UBND huyện ban hành Quyết định số 3141/QĐ-UBND ngày 12/6/2017 về việc giải quyết khiếu nại lần hai đối với bà Dương Thị Khánh N là đúng quy định của pháp luật và UBND huyện vẫn giữ nguyên quan điểm như kết quả giải quyết khiếu nại trước đây.

Theo lời trình bày tại phiên đối thoại cũng như tại phiên tòa của người đại diện theo ủy quyền của UBND xã T, Chủ tịch UBND xã T, như sau:

Năm 1996, ông Dương Văn M là thân nhân thứ yếu có lập thủ tục thờ cúng Liệt sĩ Dương N và Bà mẹ VNAH Nguyễn Thị C. Trên thực tế ông Dương Văn M có thờ cúng và lo mồ mả Liệt sĩ Dương N và Bà mẹ VNAH Nguyễn Thị C. UBND xã T nhận thấy theo quy định của pháp luật thì trường hợp Liệt sĩ không có thân nhân chủ yếu (*cha mẹ, vợ chồng hay con*) thì được gia đình và tộc họ ủy quyền lập thủ tục thờ cúng, trước đây Tộc Dương có lập văn bản ủy quyền cho ông Dương Văn M lập thủ tục thờ cúng. Do đó, không có cơ sở để chuyển việc thờ cúng cho bà Dương Thị Khánh N. Trường hợp về thờ cúng Bà mẹ VNAH thì chưa có quy định cụ thể, việc Tộc Dương thống nhất cử ông Dương Văn M nên chính quyền địa phương công nhận làm hồ sơ thờ cúng cho ông Dương Văn M là đúng quy định của pháp luật.

Theo lời trình bày của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Dương Văn M, như sau:

Ông và Liệt sĩ Dương N là anh em chú bác ruột. Từ năm 1971 ông là người trực tiếp thờ cúng Liệt sĩ Dương N và Bà mẹ VNAH Nguyễn Thị C và được Tộc Dương ủy quyền lập thủ tục thờ cúng Liệt sĩ Dương N và Bà mẹ

VNAH Nguyễn Thị C. Do đó, ông không thống nhất yêu cầu khởi kiện của bà Dương Thị Khánh N.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho người khởi kiện là Luật sư Phạm Xuân Linh trình bày:

Bà Dương Thị Khánh N là cháu duy nhất gọi Liệt sĩ Dương N là bác ruột và gọi Bà mẹ VNAH Nguyễn Thị C là bà nội nên là người thân gần nhất hiện nay đang thờ cúng Liệt sĩ Dương N và Bà mẹ VNAH Nguyễn Thị C. Việc ông Dương Văn M tự ý khai nhận và lập hồ sơ để hưởng chế độ thờ cúng Liệt sĩ Dương N và Bà mẹ VNAH Nguyễn Thị C nhưng không thông qua ý kiến của bà Dương Thị Khánh N là không đúng quy định của pháp luật. Do đó, đề nghị Hội đồng xét xử xem xét chấp nhận toàn bộ yêu cầu khởi kiện của bà Dương Thị Khánh N.

Tại Bản án Hành chính sơ thẩm số 17/2018/HC-ST ngày 15 tháng 5 năm 2018 của Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Nam đã quyết định:

Áp dụng các Điều 30, 32, 115, 116, 158 và điểm b khoản 2 Điều 193 Luật tổ tụng hành chính năm 2015; Điều 3 Luật Hôn nhân và gia đình năm 2014; Điều 651 Bộ luật Dân sự năm 2015; các Điều 27, 28, 29 và 30 Luật khiếu nại năm 2011; khoản 2 Điều 32 Nghị quyết số 326/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án. Xử:

Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà Dương Thị Khánh N:

- Hủy quyết định số 118/QĐ-UBND ngày 08/7/2016 của Chủ tịch UBND xã T, huyện P, tỉnh Quảng Nam;

- Hủy Quyết định số 3141/QĐ-UBND ngày 12/6/2017 của Chủ tịch UBND huyện P, tỉnh Quảng Nam;

- Buộc UBND xã T và UBND huyện P lập thủ tục chuyển hồ sơ thờ cúng Liệt sĩ Dương N và Mẹ Việt Nam Anh hùng Nguyễn Thị C mà ông Dương Văn M đã được xác lập sang tên cho bà Dương Thị Khánh N là người được hưởng và thờ cúng theo quy định của pháp luật.

Ngoài ra, bản án sơ thẩm còn quy định về án phí và quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

Ngày 25/5/2018 UBND xã T, huyện P, tỉnh Quảng Nam và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Dương Văn M kháng cáo toàn bộ bản án sơ thẩm.

Ngày 29/5/2018 Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Nam Quyết định kháng nghị số 03/QĐ-VKS-HC, kháng nghị toàn bộ bản án sơ thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Tại phiên tòa phúc thẩm, **luật sư** bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người khởi kiện cho rằng bà Dương Thị Khánh N là cháu gọi Liệt sĩ Dương N là bác ruột và Bà mẹ Việt Nam Anh hùng Nguyễn Thị C là bà nội ruột, do vậy bà N được quyền thờ cúng là đúng quy định pháp luật, do đó đề nghị Hội đồng xét xử bác kháng cáo của người bị kiện Ủy ban nhân dân xã T; của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Dương Văn M và Kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Nam.

Người bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp Ủy ban nhân dân xã T cho rằng bà Trương Thị L không còn là vợ của Liệt sĩ Dương N nên không có quyền ủy quyền cho bà N kê khai xác lập hồ sơ thờ cúng liệt sĩ. Đối với Bà mẹ VNAH Nguyễn Thị C, thực tế ở địa phương ông Dương Văn M thường xuyên chăm sóc mồ mả và cúng giỗ hằng năm, nên đề nghị Hội đồng xét xử chấp nhận kháng cáo bác đơn khởi kiện của bà N.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng cho rằng ông Dương Văn M được Tộc Dương ủy quyền do thực tế có thờ cúng Liệt sĩ Dương N và Bà mẹ VNAH Nguyễn Thị C nên được quyền thờ cúng là đúng pháp luật. Bà Trương Thị L sau khi Liệt sĩ Dương N hy sinh đã tái giá nên không có quyền gì nữa. Căn cứ ngày sinh của bà Dương Thị Khánh N và ngày hy sinh của Liệt sĩ Dương Đ có sự mâu thuẫn nên bà N không có quyền thờ cúng, do vậy đề nghị Hội đồng xét xử chấp nhận kháng nghị, kháng cáo sửa bản án sơ thẩm bác yêu cầu khởi kiện của bà Dương Thị Khánh N.

Sau khi nghiên cứu các tài liệu có trong hồ sơ vụ án đã được thẩm tra tại phiên Tòa và căn cứ vào kết quả tranh luận tại phiên Tòa, Hội đồng xét xử phúc thẩm nhận định:

[1] Về đối tượng khởi kiện, thời hiệu khởi kiện và thẩm quyền giải quyết vụ án hành chính: Ngày 8-7-2016, Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã T ban hành Quyết định 118/QĐ-UBND giải quyết khiếu nại lần đầu đối với bà Dương Thị Khánh N về việc xác lập hồ sơ thờ cúng liệt sĩ Dương N và Mẹ VNAH Nguyễn Thị C. Không đồng ý với kết quả giải quyết của Chủ tịch UBND xã T, bà Dương Thị Khánh N tiếp tục khiếu nại. Ngày 12-6-2017 Chủ tịch Ủy ban nhân dân huyện P ban hành Quyết định 3141/QĐ-UBND có nội dung không chấp nhận khiếu nại của bà Dương Thị Khánh N. Cho rằng quyền, lợi ích hợp pháp của mình bị xâm phạm, ngày 22-11-2017, bà Dương Thị Khánh N có đơn khởi kiện vụ án hành chính tại Tòa án yêu cầu hủy các quyết định nói trên. Xét đây là những quyết định hành chính trong lĩnh vực thực hiện chính sách người có công với cách mạng, là quyết định hành chính bị khởi kiện, do vậy căn cứ Điều 30,

Điều 32, Điều 116 Luật tổ tụng hành chính năm 2015, thời hiệu khởi kiện vẫn còn và Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Nam thụ lý giải quyết vụ án là đúng quy định pháp luật.

[2] Xét kháng cáo của người bị kiện Ủy ban nhân dân xã T, của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Dương Văn M và Kháng nghị số 03/QĐ-VKS-HC ngày 29-5-2018 của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Nam đều cùng nội dung yêu cầu bác yêu cầu khởi kiện của bà Dương Thị Khánh N, Hội đồng xét xử thấy rằng trong quá trình giải quyết vụ án và tại phiên tòa bà Dương Thị Khánh N trình bày sở dĩ mẹ bà khai sinh cho bà ngày 6-9-1970 là để phù hợp với việc đi học trễ do gia đình khó khăn, thực tế bà sinh ngày 6-9-1966 ở địa phương có nhiều người cùng lứa biết việc này. Hội đồng xét xử xét thấy lời trình bày của bà N là phù hợp với hoàn cảnh chiến tranh ác liệt thời điểm đó và không có căn cứ nào xác định bà N không phải là con của Liệt sĩ Dương Đ nên quan điểm của đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng hoài nghi về huyết thống giữa bà N và Liệt sĩ Dương Đ là không có cơ sở. Xét quá trình tranh chấp việc thờ cúng liệt sĩ và Bà mẹ VNAH, các đương sự đều thừa nhận Mẹ VNAH Nguyễn Thị C sinh được hai người con là Liệt sĩ Dương Đ (là cha của bà Dương Thị Khánh N) và Liệt sĩ Dương N. Bà N là cháu nội của Mẹ VNAH Nguyễn Thị C và gọi Liệt sĩ Dương N là bác ruột. Ông Dương Văn M gọi Mẹ VNAH là bác dâu và là anh em thúc bá với Liệt sĩ Dương N. Liệt sĩ Dương N có vợ là bà Trương Thị L, có con chung là Liệt sĩ Dương Mai. Sau khi Liệt sĩ Dương N hy sinh, bà Trương Thị L tái giá có chồng khác. Điều 2 Thông tư số 16/2014/TT-BLĐTBXH ngày 30-7-2014 của Bộ Lao động Thương binh và Xã hội quy định “ Trường hợp Liệt sĩ...không còn con...thì người thờ cúng là người được gia đình hoặc họ tộc Liệt sĩ ủy quyền”. Liệt sĩ Dương N hy sinh không còn con và cha mẹ, Bà Trương Thị L là vợ của Liệt sĩ Dương N thuộc hàng thừa kế thứ nhất, bà Dương Thị Khánh N thuộc hàng thừa kế thứ ba, đều là thành viên của gia đình Liệt sĩ Dương N theo Điều 651 Bộ luật Dân sự và Điều 3 Luật Hôn nhân và gia đình, do đó việc bà Trương Thị L ủy quyền cho bà Dương Thị Khánh N lập hồ sơ và được hưởng chế độ thờ cúng Liệt sĩ Dương N là đúng quy định pháp luật.

[3] Đối với trường hợp Mẹ VNAH Nguyễn Thị C, Khoản 5 Điều 4 Thông tư số 03/2014/TTLT-BQP-BNV-BLĐTBXH ngày 10-10-2014 quy định trường hợp Bà mẹ VNAH không còn chồng, con thì trao cho người thân gần nhất chịu trách nhiệm thờ cúng, chăm sóc phần mộ của bà mẹ, theo đề nghị bằng văn bản của chính quyền cấp xã nơi bà mẹ VNAH cư trú khi còn sống. Bà Dương Thị Khánh N là cháu nội của Mẹ VNAH Nguyễn Thị C, là thân nhân gần nhất thuộc hàng thừa kế thứ hai theo Điều 651 Bộ luật dân sự, là người chịu trách nhiệm

thờ cúng, chăm sóc phần mộ Mẹ VNAH và được nhận Bằng, Huy hiệu Bà mẹ Việt Nam Anh hùng là đúng quy định pháp luật. Người bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp Ủy ban nhân dân xã T cho rằng người được quyền thờ cúng phải được Ủy ban nhân dân xã T đề nghị bằng văn bản như trường hợp ông Dương Văn M là không có cơ sở, bởi lẽ việc đề nghị của chính quyền địa phương phải phù hợp với quy định pháp luật.

Với phân tích trên, Hội đồng xét xử xét thấy kháng cáo của người bị kiện Ủy ban nhân dân xã T; của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Dương Văn M và Kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Nam là không có cơ sở chấp nhận nên cần giữ nguyên bản án sơ thẩm.

[4] Do kháng cáo không được chấp nhận nên người bị kiện Ủy ban nhân dân xã T phải chịu án phí hành chính phúc thẩm theo quy định pháp luật; miễn án phí hành chính phúc thẩm đối với người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Dương Văn M.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ Khoản 1 Điều 241 Luật tổ tụng hành chính năm 2015.

1/ Không chấp nhận Quyết định Kháng nghị số 03/QĐ-VKS-HC ngày 29-5-2018 của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Nam.

2/ Bác kháng cáo của của người bị kiện Ủy ban nhân dân xã T; của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Dương Văn M. Giữ nguyên bản án hành chính sơ thẩm số 17/2018/HC-ST ngày 15-5-2018 của Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Nam.

3/ Áp dụng các Điều 30, 32, 115, 116, 158 và điểm b khoản 2 Điều 193 Luật tổ tụng hành chính năm 2015; Điều 3 Luật Hôn nhân và gia đình năm 2014; Điều 651 Bộ luật Dân sự năm 2015; các Điều 27, 28, 29 và 30 Luật khiếu nại năm 2011; khoản 2 Điều 32 Nghị quyết số 326/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án. Xử:

Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà Dương Thị Khánh N:

- Hủy quyết định số 118/QĐ-UBND ngày 08/7/2016 của Chủ tịch UBND xã T, huyện P, tỉnh Quảng Nam;

- Hủy Quyết định số 3141/QĐ-UBND ngày 12/6/2017 của Chủ tịch UBND huyện P, tỉnh Quảng Nam;

- Buộc UBND xã T và UBND huyện P lập thủ tục chuyển hồ sơ thờ cúng

Liệt sĩ Dương N và Mẹ Việt Nam Anh hùng Nguyễn Thị C mà ông Dương Văn M đã được xác lập sang tên cho bà Dương Thị Khánh N là người được hưởng và thờ cúng theo quy định của pháp luật.

4/ Người bị kiện Ủy ban nhân dân xã T phải chịu án phí hành chính phúc thẩm mỗi người là 300.000 đồng. Đã nộp tại biên lai thu số 0000124 ngày 5-6-2018 của Cục Thi hành án dân sự tỉnh Quảng Nam.

Các quyết định khác của án sơ thẩm không có kháng cáo, kháng nghị có hiệu lực pháp luật kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án./.

Nơi nhận:

- TANDTC;
- VKSNDCC tại Đà Nẵng;
- TAND tỉnh Quảng Nam;
- VKSND tỉnh Quảng Nam;
- Cục thi hành án dân sự tỉnh Quảng Nam;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

(Đã ký)

Trần Minh Tuấn